

Г Л А С Н И К

ЦРКВЕНИ, ШКОЛСКИ И ДРУШТВЕНИ ЛИСТ.

Издаје: Управа
срп. Епархије
Темишварске

Излази 1. сваког месеца. Уредништво
и Администрација у Timișoara-Cetate,
Piața Unirii Nr. 2. Телефон бр. 523.
(Рукописи се не враћају.)

Уређује:
Слоб. Костић
Епарх. бележ-
ник.

Садржај: СЛУЖБЕНИ ДЕО:

1. К. 87/2. ех. 1929. Архијерејска богослужења 1928.
2. К. зап. 27. из 1929. Исплата порезе и глобала.
3. А. 107/19. из 1929. плате свештенства.
4. К. 957—1928 39—1929. свештеници при школ-
ским свечаностима
5. К. 95 55. из 1929. сахр. мртв. у портама цркв.
6. К. зап. 148. из 1929. верска настава омладине.
7. К. 147. зап. из 1929. предбрачни испит.
8. К. зап. 149. из 1929 забрана обав. парох. дужности
9. К. 34/през. ех. 1929. надзор над катихизовањем.
10. К. 1130 522. из 1928. места за гробове свешт.
11. Извештај о раду седнице Епарх. Админ. Од-
бора 18. IX. 1. X. 1928.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО:

12. Општа писменост у Краљевини С. Х. С.
13. Заклетва против пијанства.
14. Прослава Св. Саве у Темишвару.
15. Св. Савска забава у Чакову.
16. Српска забава у Кнезу.
17. Забава у Нађфали.
18. Допис из М.-Бечкерека.
19. Обрачун прилога за оправку Ман. Базијаша.
20. Прилози за набавку звона у Торњи.
21. Прилози за зидање цркве у Дивићу.
22. Јавна Захвала за † јмн. Иринеја.

С П И С О К

ИМЕНА ПИСАТЕЛЕЙ И ПЕЧАТНИКОВ

ИЗДАТЕЛЬСТВО
1900

ВЫПУСК
1900

1	А. А. Блок
2	В. В. Маяковский
3	С. С. Маршак
4	Д. Д. Писемский
5	Е. Е. Рудницкий
6	З. З. Славянская
7	И. И. Тургенев
8	К. К. Чуковский
9	Л. Л. Зощенко
10	М. М. Зощенко
11	Н. Н. Зощенко
12	О. О. Зощенко
13	П. П. Зощенко
14	Р. Р. Зощенко
15	С. С. Зощенко
16	Т. Т. Зощенко
17	У. У. Зощенко
18	Ф. Ф. Зощенко
19	Х. Х. Зощенко
20	Ц. Ц. Зощенко
21	Ч. Ч. Зощенко
22	Ш. Ш. Зощенко
23	Щ. Щ. Зощенко
24	Ъ. Ъ. Зощенко
25	Ы. Ы. Зощенко
26	Э. Э. Зощенко
27	Ю. Ю. Зощенко
28	Я. Я. Зощенко

Г Л А С Н И К

ЦРКВЕНИ, ШКОЛСКИ И ДРУШТВЕНИ ЛИСТ.

Службени део.

К. 87/2. ех. 1929.

О Архијерејским посетама и Богослужењима у 1928. години.

Објављује се из Епископске канцеларије ради знања извештај о архијерејским посетама и службама које је Њ. Пр. Епископ наш ГЕОРГИЈЕ извршио у год. 1928. у вези са извештајем из 1926. и 1927. г. (в. Зборник служб. објаве Епарх. Управе у В. Кикинди бр. 3. 1927. и бр. 2. 1928).

У нашој земљи у 1928. г. походио је ове наше општине :
1. Башахид, 2. Меленце, 3. Велики Бечкерек, 4. Мокрин, 5. Чоку, 6. Срп. Крстур, 7. Ђалу, 8. Врањево, 9. Нови Бечеј, 10. Нови Бечеј (други пут), 11. Велики Бечкерек (други пут), 12. Српски Арадац и 13. Мокрин (други пут).

У Краљевини Румунији, посетио је ова места : 1. Темишвар, 2. Фабрику, 3. Мехалу, 4. Соколовац, 5. Луговет, 6. Манастир Златицу, 7. Манастир Кусић, 8. Златицу (село), 9. Лесковицу, 10. Белобрешку, 11. Дивић, 12. Срп. Пожежену, 13. Радимну, 14. Мачевић, 15. Ст. Молдаву, 16. Манастир Базијаш, 17. Дољњу Љупкову, 18. Свињицу, 19. Сушку, 20. Берзаску, 21. Коронину, 22. Нову Молдаву, 23. Темишвар (други пут), 24. Мехалу (други пут), 25. Мали Бечкерек, 26. Кнез, 27. Варјаш, 28. Манастир Бездин, 29. Кетфељ, 30. Темишвар (трећи пут), 31. Манастир Бездин (други пут) и 32. Фабрику (други пут).

Свега у ова епархијска подручја учињено је 45 посета.

У нашој епархији и изван ње служена је архијерејска литургија у овим нашим црквама :

А) Изван Велике Кикинде, у нашој земљи :

1. У Великом Бечкереку, у храму Св. Успенија, са освећењем (троносањем) обновљенога св. храма и освећењем

антиминса и служењем бденија о навечерју и вечерњем у храму Св. Ваведенија на дан освећења Пете Недеље Ускршњега Поста 19. Марта (1. априла).

2. У *Мокрину*, са ношењем литије у поља и вечерњем истога дана, у Недељу Слепога 7/20. маја.

3. У *Српском Крсишуру*, са освећењем звона и вечерњем, на дан освећења у Недељу 4/17. јунија.

4. У *Врањеви*, и јутрење истога дана у Недељу 11/24. јунија.

5. У *Новом Ченеју*, са освећењем (троносањем) обновљенога светога храма и антими́нса и бденијем о навечерју и вечерњем у Манастиру на дан освећења у Недељу 29. окт. (11. новембра).

6. У *Српском Арацу*, са освећењем обновљенога светога храма и бденијем о навечерју, у Недељу 19. нов. (2. дец.)

7. У *Мокрину*, са освећењем (троносањем), обновљенога светога храма и са бденијем о навечерју и вечерњем на дан освећења, у Недељу Праотаца 17/30. децембра.

Б) Изван Велике Кикинде у епархији, у делу Краљ. Румуније.

8. У *Темишвару*, Пређеосвећењу литургију у Среду Чисте Недеље, 16 29. фебруара.

9. У *Темишвару*, са причешћем учен. српске вероисповедне народне школе, на Теодорову Суботу 19. фебр. (3. марта).

10. У *Темишвару*, са причешћем учен. средњих и стручних школа, у Недељу Православија 20. фебр. (4. марта).

11. У *Темишвару*, Пређеосвећењу литургију, у Среду Друде Недеље Великог Поста 23. фебр. (7. марта).

12. У *Фабрици*, Друге Недеље Вел. Поста 27. фебр. (11. марта).

13. У *Темишвару*, воскресеније са јутрењем Први Дан Ускра 2/15. априла.

14. У *Мехали*, Други Дан Ускра 3/16. априла.

15. У *Соколовцу*, Трећи Дан Ускра 4/17. априла.

16. У *Злајици селу*, у Среду Светле Седмице 5 18. априла.

17. У *Лесковици*, у Четвртак Светле Седмице 6/19. апр.

У *Радимни*, у Петак Светле Седмице 7/20. априла.

19. У *Сѣарој Молдави*, у Суботу Светле Седмице 8/21. априла.

20. У *Свињици*, у Недељу Томину 9/22. априла.

21. У *Варјашу*, о храмовној слави и стогодишњици св. храма, са вечерњем сечом славскога колача о Преношењу Моштију Св. О. Николаја 9/22. маја.

22. У *Темишвару*, са крсним ходом кроз град, о храмовној слави на Вознесеније 11/24. маја.

23. У *Темишвару*, са благодарењем за Краљицу Мајку 9/22. јул.

24. У *Темишвару*, са освећењем грожђа, на Преображење 6/19. августа.

25. У *Манасѣиру Бездину*, са крсним ходом, на храмовној слави на Успеније 15/28. августа.

26. У *Темишвару*, на Крстов Дан 14/27. септембра.

27. У *Темишвару*, и парастос Добротворци Софији С. К. Павловић у Недељу 17/30. септембра.

В) У Великој Кикинди.

28. На Нову Годину у храму Св. О. Николаја 1/14. јан.

29. На Крстов-дан, у Манастиру Св. Тројице, са Вел. Водоосвећењем 5/18. јануара.

30. На Богојављеније, у храму Св. О. Николаја са Вел. Водоосвећењем 1/19. јануара.

31. На Св. Јована, и благодарење о рођењу Краљевића, у храму Св. О. Николаја 7/20. јануара.

32. На Св. Саву, у храму Св. О. Николаја са помен. народ. учитељима, литијом и освећењем водике и кољива и сечом колача, прво у Гимназији и после тога у осн. школи.

33. У Недељу 16/29. јануара у Манастиру.

34. У Суботу, Четврте Недеље Вел. Поста, у Руско-Српској Дев. Гимназији (Интернату) са причешћем ученица 11/24. марта.

35. У Недељу Четврте Недеље Вел. Поста у храму Св. О. Николаја 12 25. марта.

36. У Петак Шесте Недеље Вел. Поста са причешћем Гимназије и Грађ. Школе у храму Св. О. Николаја 24. марта (6. априла).

37. На Благовести и Лазареву Суботу, у Манастиру 25. марта (7. априла).

38. На Цвети у хр. Св. О. Николаја 26. марта (8. апр.).
39. На Пел. Понедељак у богомољи Богомољаца, Пређеосвећена литургија и варење св. мира 27. марта (9. априла).
40. На Вел. уторак, у богомољи Богомољаца, Пређеосв литург. и варење св. мира 28. марта (10. априла).
41. На Вел. Среду часови и варење св. миро у богомољи и Пређеосв. у храму Св. О. Николаја 29. марта (11. апр.).
42. На Вел. Четвртак и освећење св. мира, у храму Св. О. Николаја 29. марта (12 априла).
43. На Ђурђев дан у храму Св. О. Николаја 23. априла (6. маја).
44. У Недељу Самарјанке у храму Св. О. Николаја 30. априла (13. маја) са ношењем литије у поља.
45. На Духове, Други-дан, у Манастиру на храм. слави са крсним ходом, и сечом колача, и бденијем о навечерју 22. маја (4. јуна).
47. О завршеној школ. свечаности у Руско-Српској гимназији са благодарењем 8/21. јуна.
48. На Видов-дан са благодаренијем за основу школу и гимназију и парастосом, у храму Св. О. Николаја 15/28. јуна.
49. Са благодаренијем о десетогодишњици ослобођења у хр. Св. О. Николаја 25. септ. (8. окт.).
50. На Митров-дан са парастосом ратарима 26. окт. (8 нов.)
51. На Ваведеније, у храму Св. О. Николаја 21. нов. (4. дец.).
52. На Бадњи-дан у Руско Срп. Гимназијц 24. дец. 1928 (6. јан. 1929).
53. Први-дан Божића, у храму Св. О. Николаја 25. дец. 1928. (7. јануара 1929).
54. Други-дан Божића, у Манастиру 26. дец. 1928. (8. јан. 1929.).
55. Трећи-дан Божића, у храму Св. О. Николаја са благодарењем за Њ. В. Краљицу 27. дец. 1928. (9. јануара 1929.).
56. У Недељу после Божића у Манастир 31. дец. 1928. (13. јан. 1929.) на дан Св. Меланије и помен ктиторци Меланији.

Г) Ван Епархије.

57. У Београду у хр. Св. Архистратига са Њ. Св. Патријархом о посвећењу за викарног епископа Срем Карловачког 12/25. нов.

58. У Београду, на Рођен-дан Њ. В. Краља 4/17. дец. у храму Св. Архистратига са Њ. Св. Патријархом.

Сем светих литургија и са тиме у вези богослужења служена су још и ова богослужења :

1. Венчање Д. Н. у Вел. Кикинди 20. јан. (2. фебр.).
2. Венчање М. К. у Вел. Кикинди, 3/16. фебр.
3. Освећење кољива и Молбан Св. Теодору у Темишвару 18. фебр. (2. марта).
4. Акатист у В. Кикинди, 17/30. марта.
- 5—6. Вечерње, у Башахиду и Меленцима 18/31. марта.
7. Вечерње на Вел. Петак у В. Кикинди, 31. марта (13. априла).
- 8 Вечерње у Луговету 4/17. априла.
9. Бденије у Ман. Златици 4/17. априла.
10. Вечерње у Ман. Кусићу 5/18. априла.
- 11—12. Вечерње у Белобрешци и Дивићу 6/19. априла.
13. Јутрење у Срп. Пожежени 7/20. априла.
- 14—15. Вечерње у Мачевићу и Ст. Молдави 7/20. апр.
16. Вечерње у Манастир Базијашу 8/21. априла.
17. Јутрење у Дољњој Љупкови 9/22. априла.
18. Парастос пок. Епископу Никанору Поповићу, родитељима и ктиторима у Темишвару на гробљу у капели 10/23. априла.
19. Бденије у Мехали у очи славе 8/21. маја.
20. Јутрење на дан славе у Малом Бечкереку 9/22. маја.
21. Парастос у Ман. Бездину пок. арх. Исаку Дошену, братији и ктиторима 10/23. маја.
22. Бденије у очи славе у Темишвару 10/23. маја.
23. Освећење дома Четврте Земљораденичке Задруге у Вл. Кикинди, 22 маја (4 јунија).
24. Јутрење у Чоци 4/17. јунија.
25. Вечерње у Ђали 4/17. јунија.
26. Опело Дра Павла Симића у Вел. Кикинди, 8/21. јун.
27. Благодареније о завршеној школ. свечаности у Харковском Дев. Институту у Новом Бечеју 11/24. јунија.
28. Вечерње у Манастиру у Новом Бечеју 11/24. јунија.
29. Парастос Њ. В. Румун. Краљу Фердинанду у Темишвару 8/20. јул.
30. Парастос Јулијани свешт. супрузи Гаврила Петровића у Темишвару 26. јулија (8 августа).

31. Часови у Ман. Бездину и свешт. масла 14/27. авг.
 32. Девети Час, мало вечерње и бденије и поноћница у Ман. Бездину 14/27. авг.
 33. Свешт. масла, 1, 3 и 6 час у Ман. Бездину 15/28. авг.
 34. Опело над пок. О. Иринејем Јовановићем, јером. у Фабрици 13/26. септембра.
 35. Парастос пок. богослову Светозару Сл. Костића у Темишвару, 16/29. септембра.
 36. Молбан за здравље Њ. Св. Патријарха Димитрија у Темишвару 21. септ. (4. окт.).
 37. Освећење дома Александра Будишина у В. Кикинди 1/14. окт.
 38. Освећење дома Љубомира Пандуровића у Београду 3/16. нов.
 39. Благодареније и освећење споменика пок. Краљу Петру Ослободиоцу у В. Бечкереку 18. нов. (1. децембра).
 40. Парастос Њ. Блаж. пок. Георгију Патријарху Антиохијском са Њ. Св. Патријархом у Београду 8/21. децембра.

Рукоположени су и произведени од потписанога :

1. *Сшеван Томић*, назначени адм. пар. у М. Бечкереку рукопол. је за ђакона у Вел. Кикинди, 26. окт. (8. нов.) и за презвитера у Новом Бечеју 29. окт. (11. нов.) 1928.
2. *Др. Добривој Николић*, парох у Беодри произведен је у чин протојереја у Вел. Кикинди 11/24. марта 1928.
3. *Сава Сшајић*, парох у Срп. Елемиру произведен је у чин протојереја у Вел. Бечкереку у храму Св. Успенија 19. марта (1. априла) 1928.
4. *Сшеван Грчић*, парох у Срп. Арацу произведен је у чин протојереја у Срп. Арацу 19. нов. (2. дец.) 1928. и за чаце су произведени :
5. *Пешар Владић*, уч. III. р. гимн. у Белобрешци 6/19. апр. 1928.
6. *Влад. Ненадов*, учитељ у Кетфељу, 9/22. маја 1928.
- 7—9. *Бр. Главашки, Борив. Ковачев и Милорад Буњевачки* ученици средњ. школе у Врањеву, 11/24. јун.
- 10—11. *Славко Осшојић и Георгије Бугарски* богослови из Темишвару у Темишвару 9/22. јула 1928.
- 12—13. *Свешозар Сшеванов и Мих. Сечански*, појци у Ман. Бездину 15/28. августа.

14—16. Вој. Б. Пецарски, Дим. Ј. Пивнички и Дим. Г. Лазић учен. основне школе у Новом Бечеју 29. октобра, (11. нов.) 1928.

Освећена су од потписаног звона у Срп. Крстуру, и освећени су обновљени св. храмови :

1. У Вел. Бечкереку (троносањем), храма Св. Успенија, и 7. антимиња 19. марта (1. априла) 1928.

2. У Новом Бечеју (троносањем), храм и антимиња 29. авг. (11. нов.) 1928.

3. У Срп. Арацу храм. 19. нов, (2. дец. 1928.

4. У Мокрину (троносањам) 17 30, дец. 1928.

Сем тога освећено је и св. миро на Вел. Четвртак у Вел. Кикинди 1928. г.

Према евиденцији која се води у канцеларији епископској служено је свега разних богослужења 58 архијерејских литургија 38 у нашој земљи и 20 у Кр. Румунији, рукоположено је једно лице и призведено у чин протојереја три лица и за чаце 12 лица.

На арх. богослужењима и изван њих у св. храмовима изговорено је проповеди 125 и 30 говора на свечаностима и у храмовима румунским и разних вероисповести.

Народ је свуда побожно учествовао на богослужењима. Окр. протопрезвитери вел-бечкеречки Ставрофор Ж. Стакић, вел. кикиндски Г. Татаровић, темишварски Слоб. Костић, арадски Урош Ковинчић, и соколовачки Ал. Атанацковић и ред. чл. Конзисторије протопрезв. Светислав Поповић и намесник Стеван Самуилов, Емил Божин секретар Конзисторије и ђакон О. Кирил Јовановић вел кикиндски и Стеван Поповић темишварски и настојатељи манастира О. Стефан Николић из М. Св. Георгија, О. Јосиф Протић из М. Бездина и О. Никанор Савић из М. Златице, са братством парох. свештенство, срп. нар. вер. учитељи, цркв. и полит. општине много су и овом приликом допринели да су ове посете и богослужења извршена на утеху и сазидање наших верних.

Из Канцеларије Епископске у Великој Кикинди, 31. дец. 1928. (13. јан.) 1929.

Георгије с. р.

Епископ темишварски,
Великокикиндски.

К. зап. 27. из 1929.

Службени извештај да извесни свештеници не подносе на време потврде о исплати глобала и признанице за државну припомоћ те тиме одуговлаче исплату исте на штету уредних свештеника.

РЕШЕЊЕ:

Службени извештај се на знање узима. Против оног свештеника који на одређено време не поднесе потврду о исплати глобала или не поднесе признаницу прописно истављену ради примања државне припомоћи има се одмах на лице места изасланик изаслати који ће истог записнички на лицу места потребне податке прикупити и поднети. Против неуредног свештеника се уједно и дисциплинарни поступак кренути.

Из седнице Епарх. Конзисторије у Темишвару држане 9/22. јануара 1929.

Председништво.

А. 107/19. из 1929.

Парох. звањима и цркв. општинама.

Велики Управни Савет Патријаршије Српске у седници својој од 21. дец. 1928. В. С. Бр. 2546/443. из 1928. донео је одлуку која гласи: Велики Управни Савет Патријаршије Српске Сремски Карловци В. С. Цр. 2546/443. из 1928. Из седнице држане у Београду 21. децембра 1928. г. Епархијском Административном Одбору у Темишвару. У седници својој од гореозначенога дана и под горњим бројем, решио је овај Велики Управни Савет, да се обзиром на то, што се животне прилике од прошле године до сада нису знатније променуле те и даље постоје они исти разлози и мотиви, који су руководили овај Велики Управни Савет при донашању одлука В. С. Бр. 2299/509—1924. В. С. Број 1951/319. 1925. В. С. Број 2395/438. 1926. и В. С. Број 2801/389. 1927., у предмету привременог повишења парохијских принадлежности за 1925., 1926., 1927. и 1928. годину, шта више су приходи парохијског свештенства од сесија услед сушне године и привредне кризе, знатно подбацили, а порези знатно увећани, — важ-

нест горецитираних одлука Великога Управнога Савета продужује и за 1929. годину.

Одлука ова саопштава се Наслову знања и придржавања ради.

Из седнице Епарх. Адм. Одбора у Темишвару држане 10/23. јануара 1929.

Председништво.

К. 957—1928/39. из 1929.

Министарство Вера одлуком од 9. новембра 1928. бр. 45383 — на основу наредбе Минист. Наставе бр. 139640/1928. моли — да се упути подручно свештенство да активно саучествује са учитељством и општ. већима у прослављању државних народних празника и приређивању културних предавања и забава.

РЕШЕЊЕ:

Одлука се на знање узима те се на основу исте позива подручно свештенство да саучествује са учитељством о прослави државних празника и приређивању разних културних предавања и забава.

Из седнице Епарх. Конзисторије одржане у Темишвару, 9/22. јануара. 1929.

Председништво.

К. 86/55. из 1929.

Министарство Вера одлуком својом од 19. јануара 1929. бр. 360. из 1929. публикује одлуку Министарства Здравља бр. 219/1929. у ствари сахране мртвих у порте црквене с тим, да се мртви у порте могу сахрањивати само на основу дозволе највишег санитетског савета.

РЕШЕЊЕ:

Одлука се на знање узима те се о истој извештава ради знања и равнања подручно свештенство.

Из седнице Епарх. Конзисторије одржане у Темишвару, 9/22. јануара 1929.

Председништво.

К. зап. 148 из 1929.

Ради даљег спремања школске омладине за хришћански породичан живот доноси се

РЕШЕЊЕ:

Свештенству се парохијском препоручује одржавање посебних предавања из науке о вери са омладином која је изашла из основних школа.

Упутство у горњем на захтев, слаће се од ове Конзисторије, која се о раду свештеника на овом пољу има с времена на време извештавати.

Из седнице Епарх. Конзисторије одржане у Темишвару, 9/22. јануара 1928.

Председништво.

К. 147. зап. из 1929.

У ствари једнообразности обављања предбрачних испита доноси се

РЕШЕЊЕ:

Парох. свештенство се упућује да при обављању предбрачног испита женихе испита најбитније основе вере и да ни један предбрачни испит не обави без уверења односног парох звања о слободном стању жениха.

Из седнице Епарх. Конзисторије одржане у Темишвару, 9 22. јануара 1929.

Председништво.

К зап. 149 из 1929.

У ствари обављања парохијских дужности над припадницима правосл румунске цркве у местима где има српске а нема румунске парохије ради једнообразности доноси се следеће

РЕШЕЊЕ:

Пошто је сваки православни Румун, ако се налази у месту где нема правосл. румунске парохије — додељен нај-

ближој правосл. румунској парохији — то правосл. српски свештеник не може и не сме таком никакве требе вршити јер би се то тумачило уплетањем у делокруг туђе парохије.

Из седнице Епарх. Конзисторије одржане у Темишвару, 9/22. јануара 1929.

Председништво.

К. 34/през. ех. 1929.

У ствари надзора над катихизовање и српске младежи на државним основним школама доноси се следеће

РЕШЕЊЕ:

Позивају се катихете на државним основним школама да свака три месеца и то 1. децембра, 1. марта и 1. јуна сваке школске године подносе уредно путем протопрезвигератских звања извештаје (са преписом дневника) о предавању науке вере и српског језика на истим школама.

Окружни протопрезвигертери су дужни подносити исте извештаје са својим примедбама.

Решење се издаје свима протопрезвигератским и парохијским звањима.

Епарх Конзисторија а Темишвару, 5. јануара 1928.

Председништво.

К. 1130/522. из 1928.

Резервисање места за гробове свештенству.

Свети Арх. Синод под Син. Бр. 1794/1051. од 28. септ. 2. окт 1928. доставио је ради придржавања ову наредбу:

„Поводом једног конкретног случаја, а са разлога, што је врло умесно, да се за сахрањивање свештеника на гробљу резервише посебно место, обратио се Свети Архијерејски Синод представком од горе означеног дана и под горњим Господину Министру Вера за посредовање код Господина Министра Унутрашњих Дела за наређење свима општинама где се налазе православне цркве и гробља да се за месне свештенике и њихову породицу-супругу и незбринуту децу-

резервише већи комплекс земљишта на гробљу на виднијем, угледнијем и приступачнијем месту.

Бригу и старање за ред и чистоћу на овим земљиштима водиће управе цркава (црквене општине).

Извештавајући Вас о овоме част нам је умолити Вас за препоруку подручном Вам свештенству и управама цркава (црквеним општинама) да и оне настоје код дотичних општина да се таково место резервише и о њему брига води, како је то Свети Архијерејски Синод напред изложио“.

Епарх. Конзисторија држане у Темишвару.

Председништво.

Извештај о раду Епарх. Управе.

Рад седнице Епархијског Административног Одбора од 18. септембра 1. окт. 1928. год.

Извештен је Шандор Ненадовић и др. у Тем.-Фабрици, да редовним путем поднесу тужбе против цркв. општинске управе, ако их имају. — Наређена је нова реорганизација ц. о. у Иванди под руководством јереја Раде Фенлачког и позвати су Епарх. бележник прота Сдободан Костић и прота Душан Гајић да поднесу конкретан предлог у спору Алимпија Перинца и др. против цркв. општ. управе. — Позвата је ц. о. у Станчеву, да не почиње спровађање оправке храма, док не прими одавде решење, да се оправка одобрава. — Позвата је ц. о. у Арад-Гају и прота Урош Ковинчић да удовоље решењу А. 713. през. из 1928. у ствари оправке парох. стана. — Узет је на знање извештај ц. о. у Мачевићу у ствари оправке св. храма. — Узет је на знање извештај ц. о. у Ст. Печки у ствари оправке порт. ограде и унашања у Благајну Еп. фонда 82 л. у име 1% од грађевне своте. — Позвата је ц. о. у Ђиру да поднесе накнадно предрачун, обрачун и колаудациони записник у ствари оправке школе. — Пожурене су ц. о. у Лесковици, Рудни, Кечи и Епарх. Благајна да удовоље президијалним решењима ЕАО. — Узети су на знање службени извештаји у ствари оправке 1 прозора и оправке сата на цркв. торњу у Варјашу. — Узет је на знање извештај ц. о. У Варјашу у ствари оправке св. храма. — Пожурена је ц. о. у Варјашу да поднесе обрачун и колаудациони за-

писник у ствари оправке летње кујне умћоли. — Поверено је јереју Ради Фенлачком пароху у Дињашу, да обави извиђај у Иванди у ствари спроведене преоправке св. храма. — Одбијена је молба јером. Илариона Сујића у ствари потраживања селидбених трошкова од ц. о. у Соки пошто му исти као јером. и адм. парох. не припадају. — Уважена је молба протојереја А. Атанацковића да спор јером. Пантел. Јоцина бив. адм. парох. у Лесковици са там. ц. о. спроведе год. 1929. — Одбијена је жалба Богдана Шацина црквењака против ц. о. у Сараволи због отпуштања његова из службе. — Умољена је Епарх. Конз. у Темишвару да поднесе извештај колико је времена јером. Стеван Станков опслуживао осим парохија Белобрешка-Дивич нужгредну парохију. — Позвата је ц. о. у Соки да поднесе извештај о Венитул глобалу за 1926. на там. парох. сесију ради решења спора јереја Јована Папина и Илије Вурдеље због свешт. награде за октобар 1925. — Одбијен је јером. Симеон Грбић са својим потраживањем од јером. Илариона Сујића. — Позвата је ц. о. у Моноштору да поднесе изјашњење на потраживање јером. Митрофана Шољмошана у своти 900 л. — Узет је на знање извештај јереја М. Стојановића и ц. о. у Нађлаку у погледу парох. стана. — Уступљени су сви списи у спору јереја Димитрија Вујковића и ц. о. у Фенлаку проти Слоб. Костићу, да на исти спор своје мишљење и предлог поднесе. Издато је упутство ц. о. у Денти у ствари поднашања дражбених записника. — Одобрен је дражбени записник ц. о. у Петровом-селу у ствари продаје сенокоса. — Одобрено је издавање у закуп локала у Макрином Дому са додатком да и Бранислав Мирчетић има да плати закупнину колику је најбољи нудилац понудио. — Одобрено је издавање у закуп локала кафане Јелен у Тем.-фабрици и потврђен је закупни уговор са Илијом Николајем. — Узет је на знање службени извештај у ствари закладе Ане Мештеровић. — Узето је на знање изјашњење проте Александра Атанацковића на тужбу Мише Мирковића из Луговета. — Позвата је ц. о. у Луговету да поднесе изјашњење на пријаву Мише Мирковића и на пријаву Светозара Томашевића. — Упућена је ц. о. у Ђиру да закључке цркв. скупштине који спадају пред Конзисторију истој, а не ЕАОдбору подноси. — Позват је Милош Станковић у Араду поново да поднесе конкретне доказе за наводе своје у тужби против цркв. општ.

управе. — Позват је Миливој Радованст. у Араду да унесе у Благајну Епарх. фонда 1000 л. у име накнаде извиђ. трошкова у његовом спору са Милошем Станковићем. — Учињено је расположење у ствари председавање у цркв. општинским телима у Араду док се не изабере председник и подпредседник. — Заузето је становиште у ствари исплате одређене за експроприрану земљу Ман. Бездина. — Уступљана је управи Ман. Св. Ђурђа одлука Преосвећ. Госп. Епископа Дијецезана у ствари бира јером. Виктора поповића. — Извештен је јером. Пантел. Јоцин у ствари његових селидбених трошкова. — Упућена је управа Ман. Бездина да покуша мирну нагодбу са Др. Јанку, па ако иста не успе, да тражи судско одређење трошкова. — Уступљен је Епарх. Конзисторији поднесак Совре Веселиновића у Сараволи у ствари наплаћивања места за породично гробље. — Одобрени су рачуни за 1927. год. ц. о. Варјаш, Ст. Молдава, Петровом-село, Белобрешка, Ст. Молдава (за 1926.), Дежан, Дињаш, Саравола, Ст. Молдава (за 1923, 1924. и 1925.), Доња Љупкова, Станчево, Срп. Сенмартон; а нису одобрени: Свињица за 1926., Кам. Св. Ђурађ од 1925—1926., Арад-Гај, Толвадија од 1919—1926. — За оређење рачуна у Краљевцу изаслат је Епарх, рачуноревизор Љубомир Голуб. — Одобрени су прорачуни за 1928. за ц. о. Дињаш, Свињица, Срп. Пожежена. — Одобрен је прорачун ц. о. Торња за 1927. и ц. о. Белобрешка за 1929. — Узети су на знање службени извештаји у ствари разног примања и издавања Благајне Епарх. фонда. — Одобрен је закључак цркв. скупштине у Кетфељу у ствари допуне парох. сесије на 32 јутра. — Одбијена је молба Олге Панић из Рудне, да јој се смањи црквеноопштински прирез. Решено је свега 196 предмета.

Неслужбени део.

Општа писменост у Краљевини С. Х. С.

Број основних школа и стање писмености по покрајинама

Политика у броју од 29. јануара пише:

Дан Св. Саве прослављен је. Прослављен онако

како то заслужује највећи просветни трудбеник. О његовом раду одржано је неколико хиљада предавања и сви су нарочито истицали велике заслуге Св. Саве за рад на народном просвећивању. У исто време јуче је извршена и једна смотра шта је све урађено.

Како се просвећеност једног народа највише цени према његовој писмености, то ми износимо како она стоји код нас, после неколико деценија доста интензивног рада. Износимо шта је урађено и какви су резултати постигнути до 1921. године.

У Србији је писмена само трећина становништва. Бројеви, голе чињенице, говоре јасније него сва објашњења. А за главно мерило просвећености уземо писменост у СХС. према попису од 1921. године, када је последњи пут вршен. Тада је у Северној Србији, предкумановској, писменост стајала овако: Писмених мушкараца било је 54,44⁰/₀, и женских 16,49⁰/₀. А ако не би правили разлику између мушког и женског становништва онда би процена њих писмености износила 35,57⁰/₀. Значи да је у Северној Србији на крају 1921. године била писмена само једна трећина и нешто јаче од њеног целокупног становништва.

У осталим покрајинама наше државе негде стоји боље, и то много боље, а негде опет много горе. Зависи од околности под којима су се развијале. Тамо где нит културног и просветног рада није прекидан ни крвавим устанцима за народну слободу, ни дугим ропством једној некултурној раси, писменост је напредовала. Док у покрајинама, које су имале исту, а можда и тежу судбину од Србије, писменост је још гора. То су Јужна Србија, Босна са Херцеговином и Црна Гора. Број писмености

биће најбољи доказ колико су ти крајеви страдали, а и најбољи путоказ куда треба највише уложити напора и воље.

Именовање прво Јужне Србије, па онда Босне са Херцеговином, и напоследку, Црне Горе, није случајно, већ по овом реду како стоји број писмености. Јужна Србија стоји најгоре од свих осталих покрајина. Према истом попису од 1921. године проценат писмености стоји овако: *мушких 24,14⁰/₀ женских 8,43. Општа писменост 16,14.* Овако мали проценат долази и због тога што је Ј. Србија насељена приличним бројем муслиманског света, који не даје децу у школу. Одмах за њим долази по стању писмености, или тачније речено по стању неписмености, Босна и Херцеговина. *Она има писмених: мушких 29,10⁰/₀, женских 10,37⁰/₀. Општа писменост: 19,44⁰/₀.* Црна Гора стоји мало боље од Јужне Србије и Босне са Херцеговином, али горе од Северне Србије. Стање писмености у Црној Гори било је 1921. године: *мушких 53,28⁰/₀, а женских 13,10⁰/₀. Општа писменост 32,98⁰/₀.*

Словеначка најписменија.

Остале наше покрајине стоје несравњено боље. Нарочито Словеначка. У њој је сасвим мали проценат неписмености. Још ако се узме у обзир рад на народном просвећивању од 1921. године до данас, онда, вероватно, да у Словеначкој данас и нема неписменог становништва. Карактеристично је да у Словеначкој писменост мушких и женских стоји подједнако па чак за 0,991⁰/₀ стоји боље писменост женског становништва од мушког. У 1921. години *стање писмености било је овакво: мушких 91,14⁰/₀, женских 91,15⁰/₀. Општа писменост 91,145⁰/₀.*

После Словеначке најбоље стоји Војводина. Она

је имала 1921. године писмених: мушких 80,44⁰/₀, женских 73,15⁰/₀. Општа писменост 76,69⁰/₀.

На треће место долази Хрватска са Славонијом. Број писмених био је 1921. године: мушких 74,70⁰/₀, женских 71,38⁰/₀. Општа писменост 67,85⁰/₀.

Пред Србијом, а после Хрватске долази Далмација. Код ње стоји овако: мушких 61,14⁰/₀, женских 40,30⁰/₀. Општа писменост 50,52⁰/₀.

Према овој сјајној статистици излази да је у Југославији дило 1921. године писмених: мушких 57,79⁰/₀, женских 9,70⁰/₀. Општа писменост 48,52⁰/₀. Значи да у СХС. држави има половину становништва неписменог, не рачунајући у тај број децу пре поласка у основну школу.

Кад ће нестати неписмености?

Овакво је стање писмености било 1921. године. Од тада је прошло седам година. За то време прошао је кроз школе и анафалбетске курсеве велики број становништва. Процент писмености се сигурно повећао, али ни у ком случају не више од 5—7⁰/₀.

Званични податци о проценту писмености нису могли да се добију и због тога је било немогуће знати тачан прираштај. Министарство Просвете их нема, а и у колако их има нису још сређени. Али према похађању и отварању нових школа проценат повећања по разним крајевима није већи него што смо изнели 5—7⁰/₀. Значи да би при данашњем попису писменост у СХС. била око 55⁰/₀. И ако се овим темпом буде наставило неписмености ће нестати тек кроз 45 година. У неким крајевима нестале је много раније, али у Јужној Србији, Босни, Херцеговини и Црној Гори сигурно не. И данас је за културан свет страшно када се за једног човека

каже да је неписмен, а какав ли ће тај утисак бити кроз четрдесет година? намеће се питање само по себи.

Када говоримо о писмености морамо на овом месту истаћи да стојимо иза Бугарске. Њено је становништво писменије од нашег, иако су они почели да раде много доцније од нас. То долази отуда што су Бугари питање основне наставе боље решили од нас. По нашем закону о народним школама прописани су доста тешки услови за отварање једне школе. Поред строгих грађевинских одредаба потребно је и најмање 30 ученика, па да се отвори школа. Код Бугара то није случај. Они су отварали школе у каквим било зградама и са 15 ученика. Доцније су закључили један велики зајам који је био искључиво намењен за подизање школа. Из тога зајма подигли су неколико стотина основних школа које отплаћују општине уз врло повољну камату.

Код нас проблем подизања школских зграда није ни данас решен. По закону од 1904. године треба да их подижу општине из својих средстава. Међутим, оне су после рата осиромашиле и немају могућности. По неким од њих притиче држава у помоћ, али је та помоћ врло мала, јер за једну обичну школу данас треба неколико стотина хиљада динара. Због тога се оне врло тешко подижу и ми имамо крајева где на неколико десетина квадратних километара долази само једна школа.

Број школа по покрајинама.

По прошлогодишњој статистици с основним школама стоји овако: Србија заједно с Јужном има 1561 школа; Хрватска са Славонијом 1642, Слове-

начка 649; Војводина 607; Далмација 489; Босна с Херцеговином 426; Црна Гора 236. Словеначка и овде стоји најбоље. На сваких 19 квадратних километара долази једна школа. Затим Далмација са једном школом на 21 квадратни километар; Војводина има једну основну школу на 25; Хрватска са Славонијом на 25,6; Србија с Јужном Србијом на 39; Црна Гора на 40, а Босна и Херцеговина на 90 квадратних километара. (Податци за Србију и Војводину нису апсолутно тачни, већ приближни).

Према овим податцима у Југославији долази на 34 квадратна километра једна основна школа, а на 1655 становника.

Из ових података добија се приближно тачна слика наше данашње просвете. Слика не чини најбољи утисак. Напротив, доста мучан. С њом је прослављен Св. Сава у 1929. години. Нека нас не обесхрабљује. Нека нам то буде опомена и подстрек за развијање свих акција на народном просвећивању. Од државе се не може очекивати све. Она је ту да нам покаже пут, али главна потпора треба да дође од свих друштава, установа и појединаца. Не треба сву акцију уперити на скупљање прилога за подизање домова. Нека се акција простре и ван Београда, а Св. Сава нека буде смотра наше савести и нашег рада на општем народном просвећивању. Народ то неће заборавити.

Заклетва против пијанства.

Млађа браћа се обраћају питањем како се врши заклетва пијанца који хоће да се пића одрече. Да би једнообразно поступали обраћамо пажњу

млађим свештеницима да је у Богословском Гласнику у своје време изнесен следећи начин заклетве пијанца који хоће да се пића одрече :

Свештеник : а) поучава парохијанина који је одат пићу о штодљивости употребе опојних пића ;

б) поучава о важности заклетве и о греху ако заклетву погази ;

в) одређује истом да пости осам дана и за то време размишља о штетности употребе алкохолних пића и о томе да ли ће моћи издржати заклетву да више не пије.

Када је свештеник поучио парохијанина о штетности пића те важности заклетве а исти издржао и пост од осам дана те поново дошао свештеник може приступити самом чину полагања заклетве.

Обред се врши у св. храму као што следи :

Пред царске двери се на налоњу стави св. еванђеље. Свештеник обучен у епитрахил и фелон држи Крст у руци и поучава вернога о светињи заклетве. Верни положи три прста десне руке на св. еванђеље, у левој руци држи запаљену свећу, те после возгласа : Благословен Бог наш . . . и три-светога, говори за свештеником следећи текст заклетве : „Ја Н. Н. заклинјем се живим Богом, часним Крстом и св. еванђељем да од сада никада више нећу пити алкохолна пића. Како држим ову заклетву тако ми Бог помогао и његово св. Еванђеље“.

После заклетве долази отпуст. Верни целива часни Крст и св. Еванђеље, исповеди се и прими св. тајну причести.

— — — — —

Средом јави се се едох никој спинајући светоме ни
 њежну омјављено поспутоп онездрожити; нд ад

Прослава Св. Саве у Темишвару.

Ове године је свечано обављена светосавска свечаност у српској вероисповедној основној школи у Темишвару.

Свечаност у Темишвару-Граду је удостојио својом високом посетом Преосвећени Господин Епископ *Георгије*.

У св. храму у Темишвару-Граду одржао је архијерејску литургију Преосвећени Епископ уз саслужбу игумана Св. Бурђа Стефана Николића, проте Слободана Костића и ђакона Стевана Поповића. На причасном је Преосвећени Господин Епископ изговорио дивну проповед о заслугама Св. Саве за српску цркву, српску школу и српски народ.

После Причасног ношена је литија у месну школску дворану, где је Преосвећени Господин Епископ осветио водицу и освећеном водицом пошкропио присутну децу и родитеље.

По обављеном водоосвећењу под надзором учитељице Вере Старосолске школска деца су декламовала разне пригодне песме посвећене Св. Сави, српској школи и српској цркви.

Декламовали су следећи ученици основне школе: Небојша Костић, Јован Деспотовић, Никола Стојков, Александар Огњанов, Бојана Ракић, Александар Петров, Марко Марекић, Тима Огњанов, Добра Бугарски, Мирко Галкан, Олга Жакањ, Александра Бугарска, Јован Ракић, Милица Грубачки.

После свршене школске свечаности прота Слободан Костић је објавио закључак м. школског и црквеног одбора, по коме ће у будуће добра школска деца бити даривана не само о бадњем дану, него и о прослави школској о Св. Сави. Ове године о Св. Сави награђују се добри и сиромашни Ученици Мирко Галкан и Милић Оларесков новим оделом.

Милина је била видети радосно лице дароване деце када су одело примила и целивала у знак благодарности архијерејску десницу, св. владике.

Најпоследње је у име црквене општине председник исте Александар Арсеновић захвалио Високопреосвећеном на посети.

После школске свечаности литија се вратила у св. храм да из руку Високопреосвећеног прими остатке хлеба од часних дарова.

У Фабрици и Мехали је исто тако свечано прослављена светосавска слава. Под вођством учитељице Невенке Томин у Фабрици и Велинке Ђорђевић у Мехали, а у присуству родитеља су школска деца одпевала песму „Ускликнимо с љубављу светитељу Сави“ и декламовала пригодне песме.

У вече у кафани код „Јелена“ — код чика Илије Николе, одржала је темишварска певачка дружина под вођством Др. Милана Калиновића и коровође Шумског успешно светосавско породично вече, при коме је новоорганизована дружина успешно извела неколико наших песама.

Св. Савска забава у Чакову.

Српска прав. цркв. општина у Чакову приредила је на дан Св. Саве, Концерат са игранком „уз пријатељско суделовање“ певачког одељења добротворног друштва „Слога“ из Темишвара.

Да би поменута забава што боље испала изабрат је нарочити приређивачки одбор по председништвом месног пароха јереја Георгија Терзића, који је много труда уложио око приређивања исте.

Гости, певачи стигли су у Чаково у пратњи свога друштвеног председника г. Др. Миливоја Стефановића, и председника певачког одељења г. Димитрија Живановића у 10 сати пре подне где их је дочекао цео приређивачки одбор, одавде су били допраћени у цркву. У цркви је било пуно грађана без разлике вере и народности и једва су чекали, да отпочне „Богослужење“ да би уживали у лепом певању „Слоге“.

„Слога“ је у цркви певала руску литургију под вођством свога коровође г. Пере Костића, тако прецизно, лепо и милозвучно, да је сва публика била очарана њиховом песмом, соло гђе Злате Најнер је управо задивило публику.

На крају литургије ишла је, по обичају-литија у школу где је освећена водица, пререзан „Славски колач“ после су ученици срп. школе отпевали „Св. Савску песму“ и декламовали на опште задовољство свију грађана. — После свршене школске свечаности литија се опет вратила у цркву и тиме је један део свечаности био завршен.

Гости су из школе били подељени по кућама и сада се видело колико је велико српско гостопримство. Сваки је домаћин желео, да што више гостију добије и гости су за неколико минута у правом смислу разграбљени били.

За 4 сата после подне био је заказан састанак у школи одакле је требало отићи до куће у којој се родио велики српски реформатор српске књиге Доситеј Обрадовић, али услед незгодног времена, кише и снега, од те намере се морало одустати.

И ако је почетак „Концерта“ био заказан за $\frac{1}{2}9$ сати у вече, публика је већ у $\frac{1}{2}8$ почела пристизати само да би себи место набавила. Велика сала „Народне Гостионе“ била је препуна публике. али су гости још непрестано долазили. Сала је била укусно декорисана, унаоколо била је превучена српским платном (Сади); у прочељу је била слика Св. Саве, а зидови и „Подиум“ били су украшени скупоценим ћилимовима.

Најзад је концерт тек око 10 сати и четврт отпочео са следећим програмом: 1. Св. Савска песма (пева мешовити хор); 2. Бинички: „Оче наш“ (пева мешовити хор); 3. Бортњански: Слава во вишних Богу (пева мешовити хор); 4. Чесноков: „Хвалите Господа с небес“ (пева мешовити хор); 5. Мокрањац: „Козар“ (пева мешовити хор); 6. „Сватовац на Вардару“ (пева мушки хор); 7. Верди. Одломак из опере Травијата-певала је Г-ђа Злата Најнер опер. пев. певала је и српске народне и уметничке песме; 8. Маринковић: „Народни Збор“ (пева мушки хор).

Све су тачке програма тачно и прецизно изведене, певачи су показали своју дисциплинованост, а коровођа рутиност и елеганцију при руковању кором. После завршене сваке тачке, публика их је поздравила се френетичним тапшом. Г-ђа Злата Најнер отпевала је „Травијату“ мајсторски и толико заносно, да је слободно могла иступити и пред публику ма које Европске престонице. Иначе услед силног „аплауза“ морала је ван програма још неколико песама отпевати.

Лепа је слика била видети када је при крају програма г. Пера Костић коровођа у кругу својих певача „Слоге“ захвалио црквеној општини што их је позвала, и тиме им дала могућност да у колевци великог срп. Доситеја Обрадовића

првог реформатора српске књиге се прикажу, а присутној публици изразио благодарност на лепоме одзиву.

О вечери, у име цркве општине захвалио се гостима јереј Георгије Терзић парох, и молио их да истим започетим путем издрже, да српску песму негују, и да је шире по целој оностраном српству.

После завршетка програма наступила је игранка која је трајала до зоре. Изјутра гости су били испраћени на станицу где су се са неколико песама од својих домаћина опростили.

Једном речју забава је како у моралном тако и у материјалном погледу испала сјајно. Може се слободно рећи, да толико публике још ни једна забава у Чакову није имала.

Урош Стојановић поклатио је 2000 леја, на које му приређивачки Одбор и овом приликом своју благодарност изриче.

За успех забаве највише су допринели: јереј Г. Терзић парох, Миша Поповић, Александар Симоновић, Јевта Пантић, Андрија Далубановић, Јован Илијевић и Шандор Протић.

Српска забава у Кнезу.

Српска омладина у Кнезу приредила је забаву о празнику Сретенија уз пријатељско суделовање српског певачког друштва из М. Бечкерека.

Распоред је био следећи:

1. Мото: Пева мушки хор Срп. пев. друж. из М. Бечкерека
2. Косовска Јунацима " " " " " "
3. Словенац Срб. Хрват " " " " " "
4. Јарац шаљива игра у једн чину
5. Серенада пева мушки хор срп. пев. друж. из М.-Бечкерека
6. Ловачки растанак " " " " " "
7. Лаку ноћ пева " " " " " "
8. У бој " " " " " "

Забава је приређена у корист друштвеног барјака певачког друштва у М.-Бечкереку и испала је и са моралне и материјалне стране потпуно.

Забаву са дилетантском представом и игранком.

Приређује о Сретенију Срп. Омладина у Нађфали.

Чист приход намењен је за свету цркву.

Програм је био:

I. Део.

1. Монолог. Вршачки момак Ж. Петковић

2. Принцеса Бисерка.

бајка у 3 чина с певањем од: М. Срстеновића.

Лица:

Златољуб бар	Г. Душан Јовановић
Звездана, бароница	Г-ца Љубица Стаморан
Златија принцезе њихове кћери	" Макра Трлајић
Сребрика	" Љубица Росић
Бисерка	" Звезда Србулова
Радаман, цар	Г. Влада Вулпин
Милоглед, царевић	" Љубиша Јосиф
Веселка	Г-ца Милица Марјанова
Трепетљика, сеоске девојке	" Ружица Гајић
Први дворјанин	Г. Ж. Петковић
Други "	" Милан Јуришић
Радун "	" Светозар Галетин
Први сељак	" Милан Воштинар
Други "	" Среда Петковић
Слуга	" Светозар Тожић

3. Монолог шваба " М. Воштинар.

Забаву је потпуно успела и материјално и морално.

М.-Бечкерек, 17. фебр 1929. год.

Поштовани Уреднице !

На Сретеније Господње учинило је излет у Кнезу Срп. М. Бечкеречко Друштво под својим врлим и родољубивим председником Васом Брашованом, да приреди концерат у корист друштвеног фонда. У Кнезу код школе дочекало је певаче одушевљено грађанство, те их отпратило својим домовима. У 10 сати пре подне отпочела је св. литургија коју је одслужио Г. јером. Иларион Сујић а на хору појало је М. Бечкеречко Певачко Друштво складно и прецизно. У 8 сати у вече одржан је концерат са одабраним програмом, који је одлично изведен Снажни мушки лик извели су своје тачке најпрецизније учинивши силан утисак на присутне тако, да су неке тачке на захтев одушевљене публике морали поновити. Нарочито у песми морам похвалити Васу Нађа I. тенористу који је са својим умилним гласом тако осећајно певао, као ваљада никад до сада. Богдан Нађ, Станко Пејић, Васа Нађ, Јоца Недић, Јелица Панин, Зорка Јосин, одиграли су шаљиву игру „Јадац“. Са толико разумевања и топлине да аплаузу не беше скоро краја. После програма наступила је игранка, која је до зоре трајала, одакле су певачи масом родољубивих Кнежана до школе одпраћени где их је ауто чекао.

Констатујући како моралан тако и материјалан успех постигнут је. Морам уједно утврдити и ту чињеницу да је Срп. М.-Бечкеречко Певачко Друштво под вођством свога родољубивога председника и вредног и заузимљивог пословође истински схватило своју дужност, неограничивши свој рад

само у М.-Бечкереку него је зашло и у околину, да песмом која нас је одржала зађе дубље у народне слојеве и истом отпочне што активније делати на пољу народног просвећивања.

Евала свесним Кнежанима на пријему,

Евала родољубивом Срп. М.-Бечкеречком Певачком Друштву на труду.

ДМ.

Прилози

за оправку Манастира Базијаша стигли на епарх. благајну у Темишвару у 1928. години.

На Епарх. благајну стигли су следећи прилози за оправку Манастира Базијаша :

Милорад Илић Ст. Молдава	Л.	707.—
Душан Павловић трговац, Караншебеш	„	200.—
Црквена општина Белобрешка	„	1047.—
Црквена општина Рудна	„	900.—
Вера Старосолски уч. у. Т.-Граду од шк. деце	„	273.—
Српска Читаоница Саравола	„	300.—
Црквена општина Саравола	„	610.—
Макса Стануловић парох у Немету скупио	„	400.—
Црквена општина у Немет	„	400.—
Милан Исајловић трговац Мехала	„	200.—
Пера Удицки трговац Темишвар	„	200.—
<u>Свега Леја</u>		<u>5237.—</u>

Од горње своте послато је управи Манастира Базијаша ;

12. VI. 1928. леја 2720.—

13. VI. 1928. „ 610.—

16. VII. 1928. „ 1707.—

31. XII. 1928. „ 200.—

У купно послато леја 5237.—

У Темишвару 31. дец. 1928.

Књиговођство Епархијског
Фонда.

Прилози за набавку звона у Торњи.

Род с родом, брат с братом руше сваку незгоду.

На муци се познају јунаци, а у нужди добри пријатељи.

Драга браћо и мили роде Српски!

На „Апел“ наш, који је изишао у Гласнику број 10. из 1928., похиташе да својим милодаром и прилогом мелем ставе на рану нашем Св. Храму, коју му непријатељ и душманин нанесе, а у туђини образ осветлају Србину, и покажу и докажу: да им заиста српско срце бије у грудима, да им истински лежи на срцу и души понос Српског имена и дичног нам Св. православља, да се с поносом могу китити дичним именом Српским и Светим православљем, јер су достојни потомци славних својих дедова и прадедова, који „све дадоше за образ а образ ни за што“. Који и животе своје жртвоваше, на коцу и конопцу издисаше, када беше у питању Света нам вера православна и мила нам народност Српска.

Као што је Гласник већ објавио приложнике поименце у своме 11. броју од 1928. год. дакле, први беху, који похиташе са својим прилогом од 400 леја, наши мали српчићи и српкињице, ђаци срп. вероисп. основне школе са својом вредном учитељицом, у Темишвару-Граду. Тај прилог наших малишана темишвараца врло нас је такнуо у срце тако, да када је објављен у Св. Храму, као један глас, одјекнуо је од присутних: Живели! а у многим оку и суза се заблистала.

Још су своје прилоге јавили или послали:

Српска црквена Општина у Темишвару-Граду, према усменом извештају, дарова нам 2000 леја.

Српска црквена Општина у Темишвару-Фабрици, према писменом извештају, дарива нам 2000 леја.

Српска црквена Општина у Сараволи послала нам је дар од 350 леја.

Српска црквена Општина у Немету послала нам је дар од 1140 леја са списком приложника и то: Српска православна црква у Немету 400 леја, протонамесник Максим Стануловић, парох 300 леја, Бранислав Радулов, posedник 100 леја, Влада Мићин, posedник и председник срп. ц. о. 60 леја; по 20 леја приложише: Ђока Миклушев, цркв. појац, Милош

Маринков, цркв. појац, Стеван Филипов, ратар, Лука Филипов I. цркв. тотор, Обрад Стојков ратар, Љуба Бугарски ратар, Велислав Радулов ратар, Тома Јоцин трговац, Леца Филипов ратар; по 10 леја приложише: Софија Илијас ратарка, Ива Арсин ратар, Марина Радулов ратарка, Јова Мурар трговац, Милутин Ердељанов подп. цркв. општ., Реља Попов трговац, Душан Ђурин ратар, Паја Попов ратар и 20 леја Секула Грујин гостионичар.

У име овдашње српско-православне црквене општине, горњим овим приложницима, најтоплије благодаримо на патриотском и братском дару.

Мили Роде наш! Тако нађох да је потребно умолити браћу! (Кор. 9, 5.) Похитај са милодаром и прилозима јер смо вољни звоно наручити за Ускрс, како би нам оно својим звуком објавило Свето Христово Воскресење.

Оној пак браћи нашој која се двоуме, дали да прилог пошљу или не, напомињемо речи Св. Писма:

Еда ли немате или не марите за Цркву Божију. Шта ћу вам рећи? Хоћу ли вас похвалити за то? Не ћу! (I. Кор. 11., 22.).

Добро чинити и давати милостињу не заборављајте, јер се таквим жртвама угађа Богу! (Јевр. 13., 16.).

Који даклем има богатства овога света и види брата свога у невољи и затвори срце своје од њега, како љубав Божија стоји у њему? (I. Јов. 3., 17.).

Који има уши да чује нека чује! (Мат. 11., 15.).

О напомењеним речима добро промисли „Мили роде наш!“ па не дозволи да се на теби испуне и ове речи: „Многи су звани али је мало избраних!“ (Мат. 22., 14.).

Са братским и Српским поздрављем вас поздрављамо

У торњи (Турну, јуд. Арад) 15. 28. јануара 1929. године.

За Срско-Православну црквену општину:

(М. П.)

И. Бајић с. р. јмн. С. Јовандић с. р. К. Ђурошки с. р.
перовођа. адм. парохије. председник.

П р и л о з и

за зидање нове цркве у Д и в и ћ у.

1. Црквена општина у Срп. Св. Петру	Леја	500.—
2. Терезија Петровић учитељица Вршац	„	296.—
3. Н. Н. Темишвар	„	1100.—
4. прота Душан Гајић Темишвар	„	200.—
5. јмн. Спиридон Оберкнежевић а. п. Кеча	„	500.—
6. јмн. Сергије Јовандић прилог верних из Торње	„	1582.—

Приложили су по леја 100: Коста Ђурошки председник, Иван Бајић подпредседник, Јован Орговић, Север Орговић трговац, уд. Љубица Бајић за пок. Милана Бајић, Милош Мајић ратар, Васа Пужић ратар, Ђока Велжан ратар, Младен Јакшић, Сергије Јовандић.

По 60 леја: Димитрије Крачунов.

По 50 леја: Никола Јакшић, Милица Романова, Прока Милин.

По 40 леја: Васа Лупшић, Миливој Арсенов.

По 20 леја: Миша Муасић ратар, Жива Бајић ратар, мл. Милан Глуванов ратар, Милош Јакшић ратар, Прока Јакшић ратар, Ђока Велжан ратар, Светозар Тевин црквењак, Мата Бајић ратар, Жива Белић ратар, уд. Сандика Грунчић, Влада Бајић берберин, Коста Шепецан ратар, Никола Глуваков ратар, Сава Јакшић ратар, Илија Јакшић, уд. Сиде Крачунова, Вељко Лунгулов ратар, Димитрије Бајић ратар, Андрија Стојков ратар.

По 12 леја: Жива Јакшић ратар.

Српска деца српске школе у Темишвару-Граду сакупила учитељица В. Старосолски леја 820.—

Приложници-це су следећи:

Александар Слахић	леја	80.—
Небојша Костић	„	112.—

Никола Стојков	леја	100.—
Милица Грубачки	„	100.—
Олга Жакањ	„	20.—
Михајло Трифунов	„	18.—
Владимир Веселинов	„	5.—
Бирица Костић	„	10.—
Стеван Палинкаш	„	20.—
Бојана Ракићева	„	40.—
Жива Петров	„	20.—
Александар Петров	„	20.—
Добра Бугарски	„	20.—
Марко Марекић	„	40.—
Стеван Попов	„	12.—
Јован Деспотовић	„	20.—
Александар Огњанов	„	20.—
Милан Видицки	„	5.—
Тима Огњанов	„	20.—
Олга Васићева	„	30.—
учит. Вера Старосолска	„	108.—
<hr/>		
Свега леја		820.—

— — —

Јавна захвала.

Приликом ране смрти нашег милог покојника јеромон. Иринеја Јовановића бившег управника срп. правосл. парохије у Толвадији и четворогодишњег привременог учитеља там. срп. правосл. вероиспов. основне школе, која је 12/25. септембра о. г. у 38-ој години живота му наступила, сматрамо за своју Хришћанску дужност, да се јавно захвалимо свима нашим сродницима, пријатељима и познаницима који су га у тешкој и дуготрајној болести походили, тешили, друштво му чинили и разне му понуде доносили.

Нека је особита захвалност свима без разлике вере и народности, који су нам у нашој големој тузи било усмено било писмено или брзојавно саучешће указали и који су га

код куће и у св. цркви темишварско-фабричкој мртва походи и на опелу му, које се у очи Крстова-дана после подне одржало, учествовали.

У првом реду дубоко захваљујемо Његову Високопреосвећенству Господину Епископу-Дијецезану Др. Г е о р г и ј у који је на опелу нашег Иринеја једног скромног јеромонаха чиноначалствовати и себи својствену учену и утецајну проповед над њиме одржати и нас силно утешити изволео.

Нека приме нашу срдачну захвалност Високопречасна Господа, Љубомир Филипов капелан градски Стефан, игуман манастира св. Ђурђа, Јосиф игуман бездински, ђакон Стеван Поповић, Слободан Костић окружни прота темишварски, прота Душан Гајић парох фабрички, протонамесник Максим Стануловић, парох неметски, који су Високопреосвећеном Господину Епископу на опелу саслужили.

Искрено захваљујемо браћи свештеницима, који су нашег милог покојника мртва уљем отирали и обукли, који су над њиме молитве и св. Јеванђеља читали и св. службу и вечерњу служили.

Служи на велику част управи темишварско-фабричке срп. правосл. црквене општине, што је из почасти звона, полијелеје и све црквене утвари бесплатно дала и много јој хвала.

Лепа хвала одличном стручњаку Др. Миливоју Стефановићу, градском лечнику, који га је у последње време са великим знањем и умењем лечио.

Нарочита хвала чизмарској задрузи, која је из почасти према њему и нашем пок. оцу, који је такође чизмар био, на сахрани му удела имала своју задружну заставу и буктиње (факлије) носила.

Напоследку хвала родбини, која је лепе венце и пукете од природног цвећа на мртвачки одар му положила.

У Ђиру, дана 16/29. септембра 1928. године.

Јеромонах

Михаијло Јовановић, брат
са матером и осталом породицом.

Вот что я тебе пишу и ты не забудь
написать мне как тебе нравится
и дай знать когда тебе будет
удобно.

У меня все хорошо, спасибо тебе
за письмо. Я очень рада, что ты
написал мне. Я тебе пишу
и надеюсь, что тебе понравится.

Здесь у нас все хорошо, спасибо
тебе за письмо. Я тебе пишу
и надеюсь, что тебе понравится.
Я тебе пишу и надеюсь, что тебе
понравится.

Надеюсь, что тебе понравится
это письмо. Я тебе пишу и
надеюсь, что тебе понравится.

Спасибо тебе за письмо. Я тебе
пишу и надеюсь, что тебе
понравится.

Здесь у нас все хорошо, спасибо
тебе за письмо. Я тебе пишу
и надеюсь, что тебе понравится.

Надеюсь, что тебе понравится
это письмо. Я тебе пишу и
надеюсь, что тебе понравится.

Спасибо тебе за письмо. Я тебе
пишу и надеюсь, что тебе
понравится.

Здесь у нас все хорошо, спасибо
тебе за письмо. Я тебе пишу
и надеюсь, что тебе понравится.

ШТАМПАРИЈА БРАЋА ЧЕНДЕШ
ТИМИШОАРА
1929. — 16638b
